

BMEGEÁTAKM1 Az áramlástan alapjai (VBK, Környémérnök BSc, n+v) 5×18p=max.90p

BMEGEÁTAT01/BT11 Áramlástan (GPK, Ip.term./formaterv BSc, n+v) 5×14p=max.70p

tárgyfelelős, előadó: Dr. Suda J.M. adjunktus (Áramlástan Tanszék)

KIDOLGOZÁSI IDŐ **120 perc**

ÍRÁSBELI VIZSGA FELADATSOR

EREDMÉNYHIRDETÉS és SZÓBELI hely/idő: !! 15:30h !!, terem: D.515.

A dolgozat aláírásával kijelentem, hogy a kihirdetett vizsgaszabályokat megértettem és tudomásul vettem, a dolgozatra saját kézzel írt név megegyezik a fényképes személyazonosító igazolványomon szereplő névvel.

ÜLŐHELY: Személyazonosság ellenőrzés	NEPTUN kód:	NÉV:
	ALÁÍRÁS:	

Dátum: 2019/06/20 Csüt 8:15h (kezdéstől 120 perc) HELY: KF51 (AudMax)

A megoldáshoz kék vagy fekete színnel író toll (piszkozathoz, ábrához ceruza), illetve szöveges adat tárolására nem alkalmas számológép használható. Ezen kívül bármilyen segédeszköz meg nem engedettnek minősül. A dolgozat aláírás nélkül érvénytelen. Olvassa el figyelmesen a feladatokat! Csak erre a feladatlapra dolgozhat! Jelölje egyértelműen (pl. áthúzással) azt a részt, melyet ne értékeljek a javítás során!

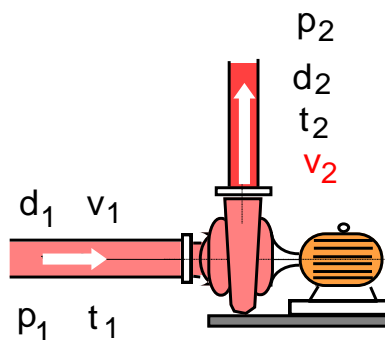
1. FELADAT

Egy nyomásfokozó (1,5bar ► 6bar) kompresszor „2” jelű nyomóoldali keresztmetszetén ismert $q_{v,2}=9\text{m}^3/\text{h}$ állandó térfogatáramú levegő áramlik át. A kompresszor szívó- ill. nyomóoldali keresztmetszeteinek átmérői (d_1 ill. d_2), valamint ezekben a keresztmetszetekben a levegő nyomása (p_1 ill. p_2) és hőmérséklete (t_1 ill. t_2) is ismertek.

ADATOK: $d_1=60\text{mm}$; $d_2=20\text{mm}$;
 $p_1=1,5\cdot 10^5\text{Pa}$; $p_2=6\cdot 10^5\text{Pa}$;
 $t_1=30^\circ\text{C}$; $t_2=60^\circ\text{C}$; $R=287\text{J}/(\text{kg}\cdot\text{K})$;

KÉRDÉSEK: Határozza meg a be- ill. kilépő keresztmetszetekben az átlagsebességet és a kompresszor által szállított közeg tömegáramát!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

1. PÉLDA	
2. PÉLDA	
3. PÉLDA	
4. PÉLDA	
5. PÉLDA	
Ipari termék- és formatervező AT01-BT11 írásbeli	/max.70p
Környezetmérnök AKM1 írásbeli	/max.90p

SZÓBELI VIZSGA (max.10p/min.4p) TÉTEL Nr.: [ ], [ ]	
--	--

ÉVKÖZI PONT AT01-BT11 mérés (max. 20pont)	
--	--

ÉVKÖZI PONT fakZH pluszpont (max.+15p)	
---	--

ÖSSZPONTSZÁM	100p/
---------------------	-------

ÉRDEMJEJEGY:	
---------------------	--

ALÁÍRÁS	oktató aláírása
	A kapott érdemjegyet tudomásul veszem
	hallgató aláírása

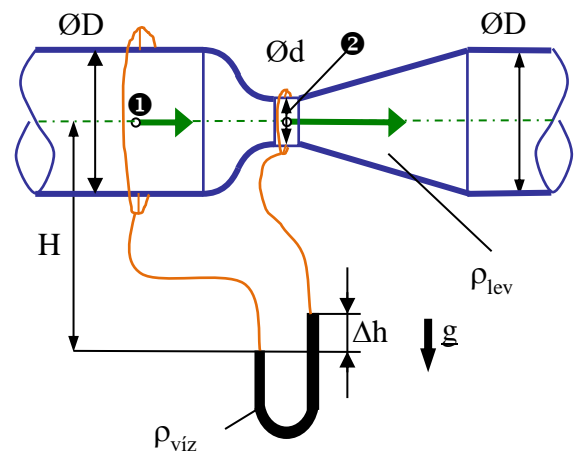
2.FELADAT

Egy vízszintes tengelyű $\varnothing D=200\text{mm}$ légvezeték csőbe térfogatáram-mérés céljából egy Venturi-csövet ($\varnothing d=50\text{mm}$) építettünk be. Az „1” és „2” keresztmetszetekben kialakított statikus nyomás megcsapolásokhoz körvezetékekkel csatlakozik a függőleges szárú, vízzel töltött U-csöves manométer, melyet az ábrán látható módon a csőtengely alatt $H=10\text{m}$ -rel alacsonyabban helyeztünk el. A mért térfogatáram értéke $q_v=160\text{m}^3/\text{h}$.

FELTÉTELEK: stacioner állapot, $\rho=\text{áll.}$, $\mu=0$.

ADATOK: $\rho_{\text{lev}}=1,2\text{kg}/\text{m}^3$; $\rho_{\text{víz}}=1000\text{kg}/\text{m}^3$; $g=10\text{N}/\text{kg}$

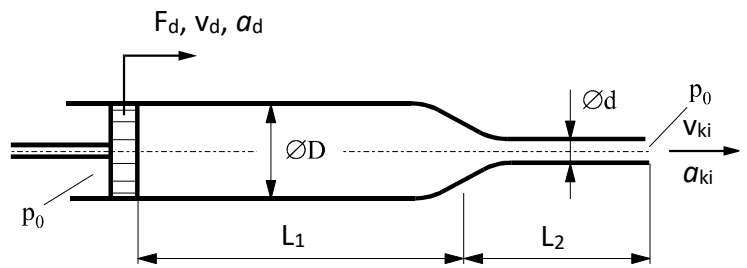
KÉRDÉS: Mekkora a manométer kitérése? $\Delta h=?$

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

3. FELADAT

Az ábrán egy $\rho_{\text{víz}}=10^3\text{kg/m}^3$ vízzel teli, vízszintes tengelyű, végén $p_0=10^5\text{Pa}$ nyomásra nyitott fecskendő látunk. A dugattyú átmérője megegyezik a fecskendő D átmérőjével. Ebben a megfigyelt t pillanatban az elhanyagolható tömegű dugattyút pontosan $v_d=1\text{m/s}$ sebességgel és $a_d=1\text{m/s}^2$ gyorsulással mozgatjuk ismeretlen F_d erőhatással.

FELTÉTELEK: $\rho=\text{áll.}; \mu=0$; A fecskendő D/d átmeneti szakasz (konfúzor) hossza elhanyagolható.

ADATOK: $L_1=100\text{mm}, L_2=50\text{mm}; \varnothing D=8\text{mm}; \varnothing d=2\text{mm}$

KÉRDÉSEK: **A)** Határozza meg a kiáramló vízszög v_{ki} sebességét és a_{ki} gyorsulását!

B) Mekkora a dugattyú belső oldalán a túlnyomás? $(p_d-p_0)=?$

C) Mekkora a dugattyúra ható F_d erő?

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

4. FELADAT

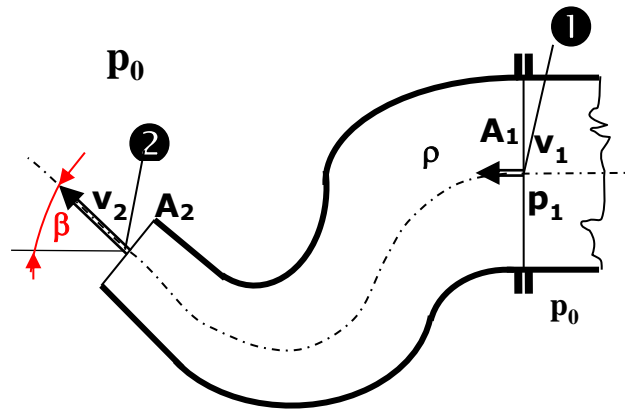
Egy áramlás irányban szűkülő, a p_0 nyomású szabadba nyíló S-alakú csővégi idomot mutat az ábra. A csövek $A_1=0,1\text{m}^2$ és $A_2=0,05\text{m}^2$ keresztmetszetbeli tengelyei egymással $\beta=60^\circ$ szöget zárnak be, és a vízszintes (x,y) síkban fekszenek. Ismert a víz „1” keresztmetszetbeli átlagsebessége: $v_1=5\text{m/s}$.

FELTÉTELEK: $\mu=0$; $\rho=\text{áll.}$; stacioner áramlás,

ADATOK: $p_0=10^5\text{Pa}$; $g=10\text{N/kg}$; $\rho=1000\text{kg/m}^3$;

KÉRDÉS: Határozza meg az idomra ható R erőt!

Megjegyzés: Kérem, rajzolja be az ábrába az Ön által felvett koordináta-rendszert egyértelműen jelölt koordináta-tengelyekkel (pl. x,y), illetve jelölje be számításához használt ún. A_{ef} ellenőrző felületet! Ezek nélkül a megoldása elvi hibás, nem értelmezhető!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

5A) FELADAT: KÉREM, VÁLASSZON ! Vagy CSAK ezt az 5A jelűt, vagy CSAK a következő lapon lévő 5B jelű feladatot oldja meg! A másik feladatot egyértelműen HÚZZA ÁT! Azt értékelem, amelyik nincs áthúzva!

Az amerikai űrsiklót hordozó BOEING 747 típusú repülőgép $m_1=145$ tonna saját tömegén túl az űrsikló $m_2=113$ tonna tömegét is hordozta. Szélcsendben, állandó magasságot, állandó v repülési sebességet tartva a gépegyüttes felhajtóerő-tényezője $c_f=0,6$, a siklószáma (amely a tényezők hányadosa) pedig $S=c_f/c_e=15$ értékű volt. A gépegyüttes összes referencia felülete $A_{ref}=250\text{m}^2$.

ADATOK: $\rho_{lev}=1,2\text{kg/m}^3$, $g=10\text{N/kg}$; $p_0=10^5\text{Pa}$.

KÉRDÉSEK: A) Határozza meg a gépegyüttes repülési sebességét (v), a rá ható aerodinamikai felhajtóerőt (F_f) és ellenálláserőt (F_e), valamint az ellenállástényezőjét (c_e)!

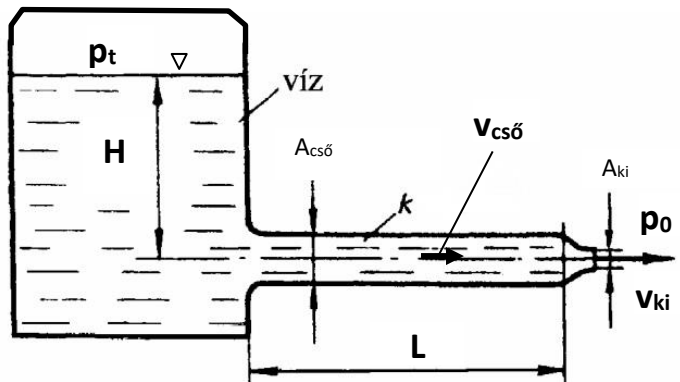
B) Számítsa ki, a BOEING 747 repülőgép 4db hajtóművét egyenként mekkora $F_T[\text{N}]$ tolóerővel kell működtetni ebben a repülési állapotban!

MEGOLDÁS

5B) FELADAT: KÉREM, VÁLASSZON ! Vagy CSAK ezt az 5B jelűt, vagy CSAK az előző lapon lévő 5A jelű feladatot oldja meg! A másik feladatot egyértelműen HÚZZA ÁT! Azt értékelem, amelyik nincs áthúzva!

Egy felül zárt, ismeretlen p_t nyomású, $H=10\text{m}$ szintig $\rho_{\text{víz}}=1000\text{kg/m}^3$ vízzel töltött tartályra négyzetes ($A_{\square,\text{cső}}=200\text{mm}\times 200\text{mm}$) keresztmetszetű cső és a végén egy négyzetes ($A_{\square,\text{ki}}=100\text{mm}\times 100\text{mm}$) kilépő keresztmetszetű veszteségmentes konfúzor csatlakozik. A cső érdes falú ($k=0,4\text{mm}$) és $L=50\text{m}$ hosszú. A víz áramlási sebessége a $p_0=10^5\text{Pa}$ szabadba való kilépésnél $v_{\text{ki}}=13\text{m/s}$.

FELTÉTELEK: stacioner áramlás, $\rho=\text{áll.}$, $\mu=\text{áll.}$, $A_{\text{tartály}} \gg A_{\text{cső}}$; a tartályból csőbe beáramlás és csővégi konfúzor is veszteségmentes.

ADATOK: $v_{\text{víz}}=1,3\cdot 10^{-6}\text{ m}^2/\text{s}$; $g=10\text{ N/kg}$

KÉRDÉSEK:

A) Határozza meg az egyenértékű csőátmérőt (d_e), a csőbeli áramlásra jellemző Reynolds-számot ($Re_{\text{cső}}$) és a λ csőúrlódási tényezőt!

B) Mekkora tartálybeli túlnyomás szükséges ehhez az áramlási állapothoz! (p_t-p_0)=?

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

